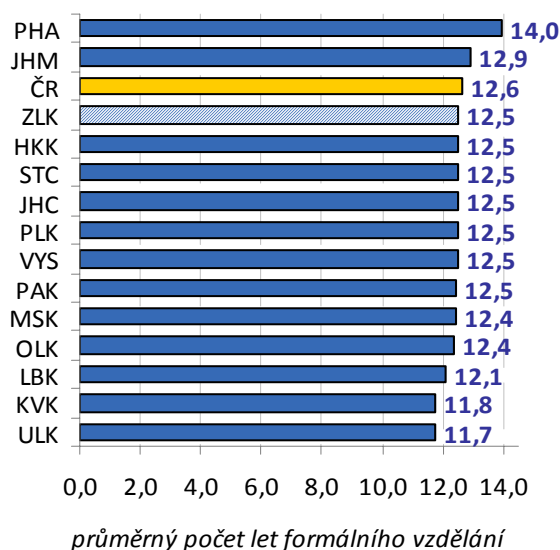

2. Kvalita pracovní síly

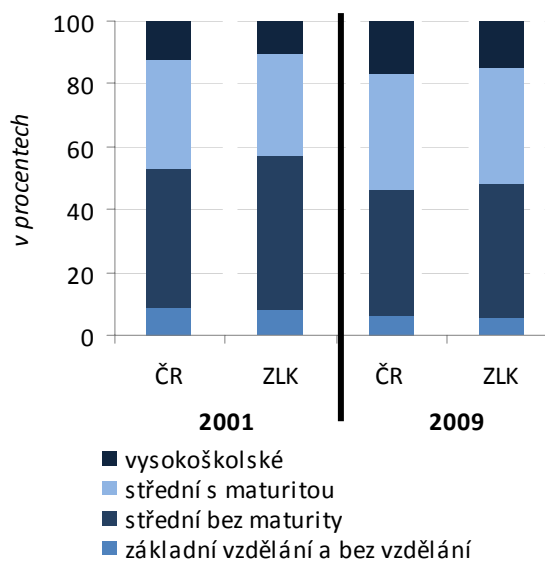
Úroveň vzdělanosti je nižší než v ČR jako celku

Růst vzdělanosti obyvatel České republiky, který potvrzuje zvýšení počtu osob s maturitou a ukončenou vysokou školou a pokles počtu osob se základním nebo středním vzděláním bez maturity, se projevil i ve Zlínském kraji. Přesto na základě výsledků VŠPS ani v roce 2009 nedosahoval Zlínský kraj úrovní vzdělanosti republikového průměru. V porovnání s ostatními kraji je ve struktuře obyvatel kraje starších 15 let **relativně vysoký podíl osob se základním vzděláním** - 4. nejvyšší. Je to především zásluhou nejstarší generace (64 a více letých), protože u ní je zastoupení osob se základním vzděláním nejvyšší mezi kraji (39,9%). Rovněž čtvrté nejvyšší mezi kraji je i v kategoriích 15-19 let a 40-49 let, v ostatních věkových skupinách se kraj umísťuje až v druhé polovině.

Graf č. 20 Index vzdělanosti⁷ pracovní síly v roce 2009

Graf č. 21 Vzdělanostní struktura pracovní síly ve Zlínském kraji a ČR v letech 2001 a 2009

Nejpočetnější jsou třicátníci

Při srovnání let 2009 a 2002 je zřejmé, že se silné ročníky ze 70. let přehouply do kategorie 30-39 let a tvoří nejpočetnější složku osob ve věku 20-64 let. V generaci třicátníků jsou stejně zastoupeny (42 %) osoby se středním vzděláním s maturitou i bez ní. Vysokoškolsky vzdělané osoby představují asi 12,5 % z celku.

Ve věku 20 -29 let výrazně roste počet vysokoškoláků

Ve všech desetiletých skupinách od 30 let se projevuje nárůst počtu osob se středním vzděláním s maturitou a kromě skupiny 40-49 let také se středním vzděláním bez maturity. U osob ve věku 20-29 let se počet osob se středním vzděláním bez maturity snížil téměř na polovinu, k mírnému poklesu došlo i u počtu osob s maturitou, avšak téměř **dvojnásobně se zvýšil počet vysokoškoláků**. Na celkovém počtu osob v dané věkové skupině se podílí vysokoškoláci zhruba pětinou a je to po Hl. městě Praze druhé nejvyšší zastoupení mezi kraji.

Převládá technické vzdělání

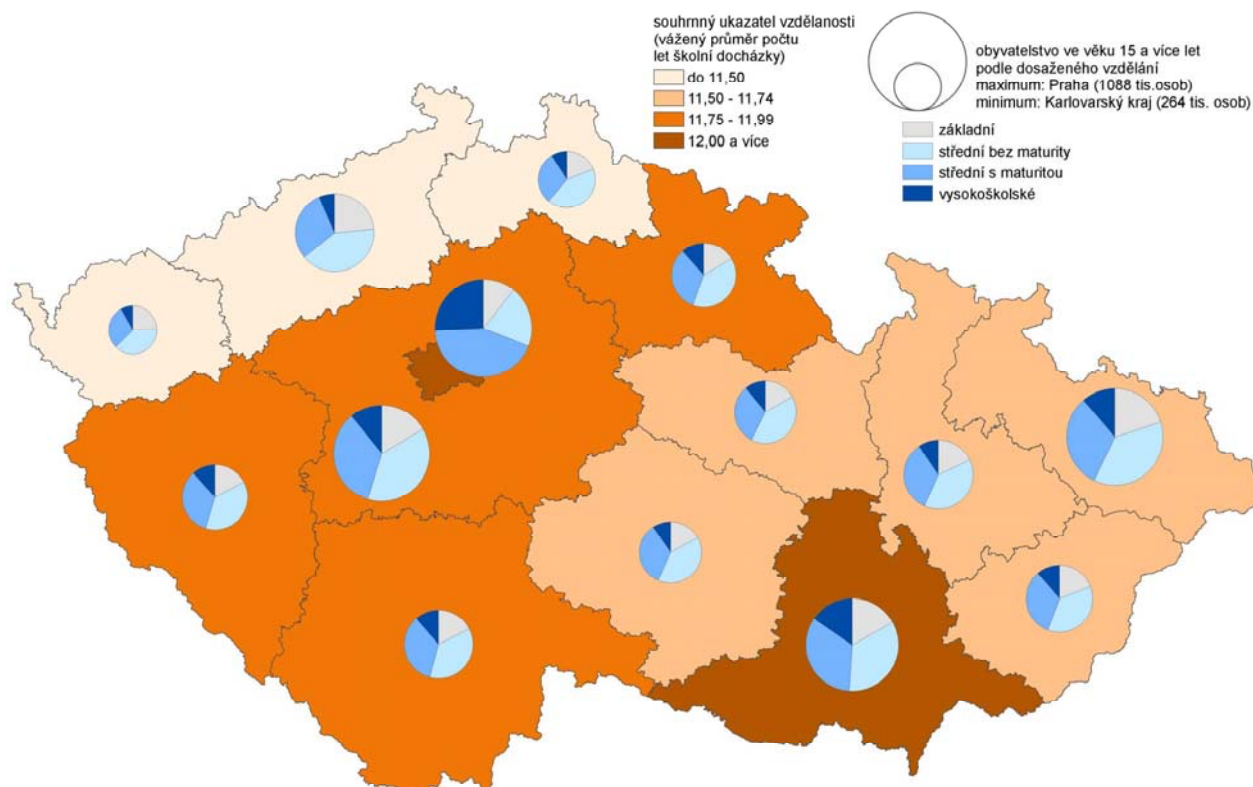
Více než 40 % obyvatel má technické vzdělání a zhruba 15 % má vzdělání v oboru společenských věd. S vyšším stupněm dosaženého vzdělání se snižuje podíl osob s technickým vzděláním a roste podíl osob se vzděláním právě v oboru společenské vědy, obchod a právo.

Vyšší vzdělanost ve městech

Údaje o vzdělanostní struktuře jednoznačně ukazují převahu nižších stupňů vzdělání v malých obcích na rozdíl od osídlení ve větších obcích. Podstatný vliv na to má méně příhodná věková skladba obyvatelstva s převahou starších osob. Ve větších městech byl podíl vysokoškoláků a středoškoláků mnohem vyšší než v menších městech či venkovských obcích, kde jsou možnosti získání vzdělání stejně jako i uplatnění často značně omezené. To se odráží i ve skutečnosti, že ve správních obvodech s velkými městy jsou vyšší podíly osob s maturitou a vysokou školou.

⁷ Průměrný počet let strávených formálním vzděláváním: základní a neukončené vzdělání má váhu 7, střední vzdělání bez maturity váhu 11, střední vzdělání s maturitou váhu 13 a vysokoškolské vzdělání váhu 18.

Kartogram č. 5 Vzdělanostní struktura obyvatel podle krajů

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil (Český statistický úřad)

Zásoba lidských zdrojů ve vědě a technice průměrná mezi kraji

Ve Zlínském kraji byl význam zásoby lidských zdrojů pro vědu a technologie ve srovnání s ostatními kraji dlouhodobě podprůměrný. Až v posledních dvou letech došlo k mírnému zlepšení a kraj se tak na konci sledovaného období podílem celkové zásoby lidských zdrojů ve vědě a technice na celkovém počtu obyvatel starších 15 let dostal na průměrnou pozici.

Rychlejší růst zásoby lidských zdrojů než v ČR

V letech 2000 až 2009 zásoba lidských zdrojů ve vědě a technice rostla rychleji než na republikové úrovni, a to především v důsledku rychlejšího růstu počtu osob, které úspěšně ukončily terciární vzdělávání (HRSTE)⁸. Podíl terciárně vzdělaných na celkové zásobě v kraji se dostal stejně jako v ČR zhruba na 51 %.

Pomaleji však rostl počet osob s tímto vzděláním zaměstnaných ve vědeckých oborech, tzv. jádro lidských zdrojů (HRSTC). Přesto se podíl jádra na celkové zásobě lidských zdrojů ve sledovaném období příliš nelišil od úrovně v ČR a pohyboval se mezi 24 až 29 %.

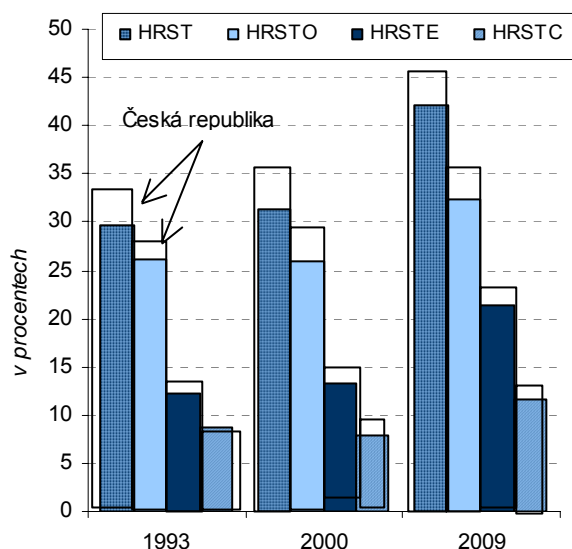
Klesá zájem o řemeslné obory

V roce 2009 zabezpečovaly střední školy Zlínského kraje výuku celkem v 216 aktivních oborech. Počet studentů středních škol v kraji má v souvislosti s demografickým vývojem dlouhodobě klesající tendenci. **33 274 žáků středních škol** v roce 2009 představuje úbytek proti roku 2005 téměř 2 tis. žáků. Tento pokles je ovlivněn především výrazným snížením počtu žáků SOU a OU, kterých je méně o 1,6 tis. Na gymnáziích se počet studentů zvýšil, na středních školách zůstal přibližně na stejné úrovni. Ve středním vzdělávání výrazně převažuje vzdělávání v oborech ukončených maturitní zkouškou, zároveň se však zvyšuje poptávka trhu práce po žácích řemeslných oborů se studiem ukončeným výučním listem. Pokračuje tedy trend z předcházejících let přesouvání středního vzdělávání do oborů ukončených maturitní zkouškou. Na tuto situaci reagoval Zlínský kraj zavedením systému „Podpora

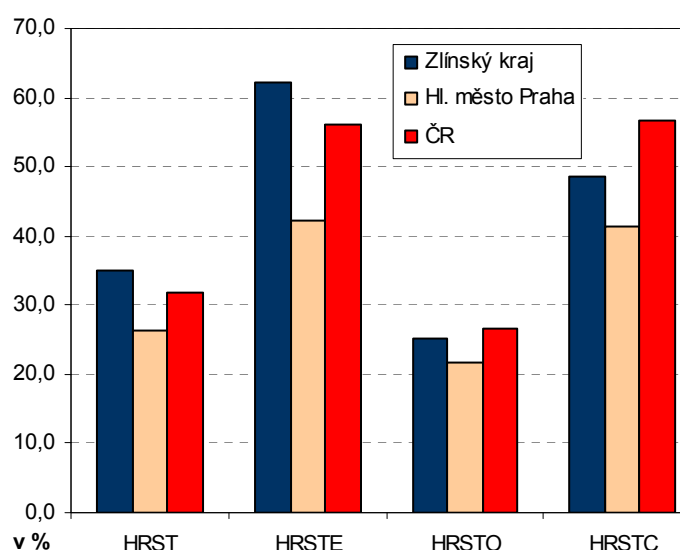
⁸ HRSTE = osoby starší 15 let, které úspěšně dokončily terciární úroveň vzdělávání ve všech studijních oborech, HRSTO = zaměstnané osoby národního hospodářství, které vykonávají svoji pracovní činnost v rámci vědeckých (KZAM-R hlavní třída 2 – Vědečtí a odborní duševní pracovníci) nebo technických zaměstnání (KZAM-R hlavní třída 3 – Techničtí, zdravotničtí, pedagogičtí pracovníci a pracovníci v příbuzných oborech), které jsou jejich hlavním zdrojem pracovních příjmů, HRSTC = jádro lidských zdrojů v vědě a technologiích, tj. osoby, které mají úspěšně ukončené terciární vzdělání a zároveň pracují ve vědě a technologiích (průnik HRSTE a HRSTO), HRST = celková zásoba lidských zdrojů ve vědě a technologiích (zahrnuje všechny osoby splňující jednu z podmínek pro zahrnutí do kategorie lidských zdrojů ve vědě a technologiích a vypočítá se jako součet HRSTC + osoby s ukončeným terciárním vzděláním nepracující ve vědě a technologiích + zaměstnaní v zaměstnáních ve vědě a technologiích bez ukončeného terciárního vzdělání).

řemesel v odborném školství“, na základě kterého je poskytována žákům vybraných oborů vzdělání finanční podpora.

Graf č. 22 Podíl lidských zdrojů ve vědě a technologiích na zaměstnaných ve Zlínském kraji v porovnání s ČR (v %)

Graf č. 23 Růst zásoby lidských zdrojů pro vědu a výzkum mezi lety 2000 a 2009 (v %)

Vyšší odborné školy Vyšší odborné vzdělání v kraji poskytuje 11 VOŠ rovnoměrně rozmístěných v okresech kraje. Počet studujících se dlouhodobě nemění a udržuje se na úrovni 1,3 tis. studentů. Výrazný pokles lze zaznamenat u skupiny oborů zaměřených na ekonomiku a administrativu.

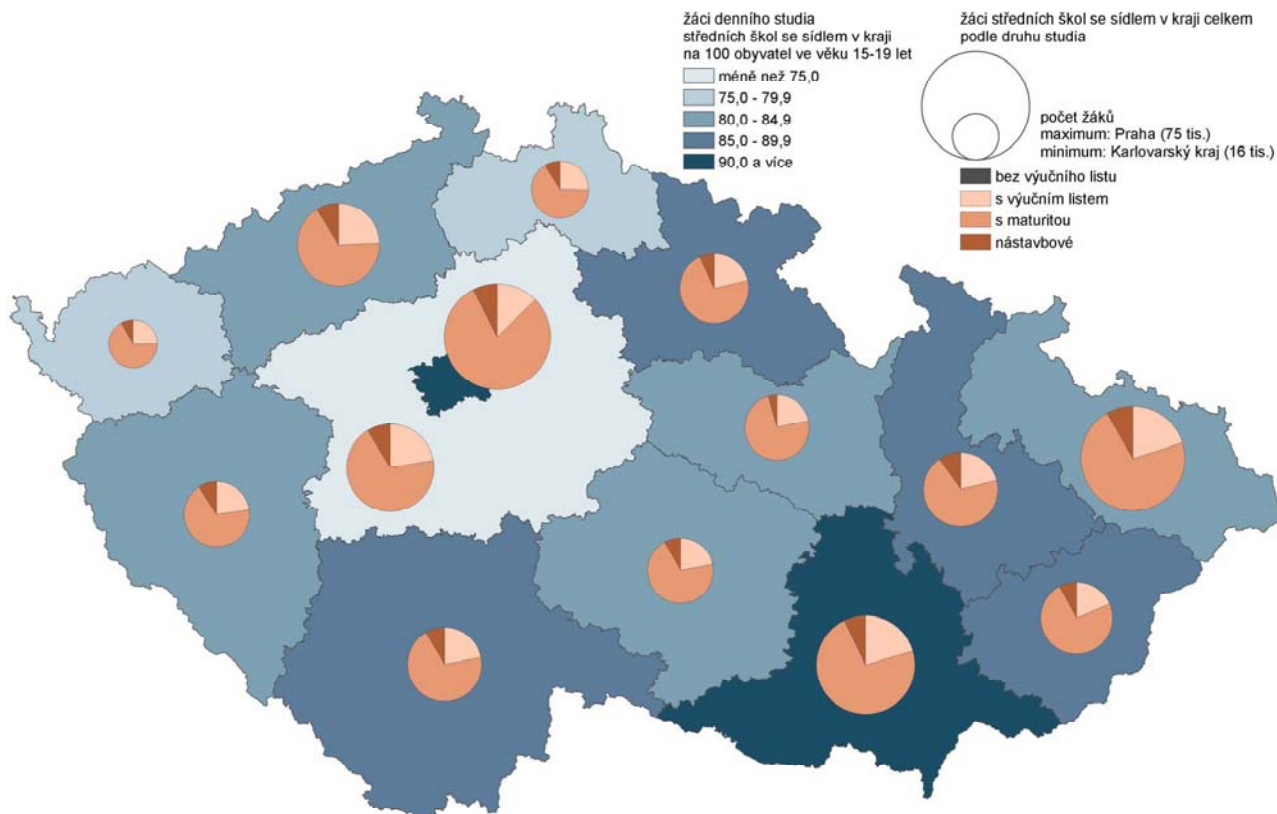
Vysoké školy v kraji V kraji mají své sídlo dvě vysoké školy – Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, která umožňuje bakalářský, magisterský a doktorský typ programu a soukromá škola Evropský polytechnický institut, s. r. o. v Kunovicích, ta poskytuje vzdělání na úrovni bakaláře. Nové možnosti bakalářského studia znamenalo otevření dalších studijních oborů v roce 2006 v Uherském Hradišti, které patří k UTB a pod Ostravskou univerzitu v Ostravě.

Jazykové vzdělávání V kraji je také nabízeno jazykové vzdělávání celkem šesti jazykovými školami s právem státní jazykové zkoušky. Dále jsou organizovány jednoleté kurzy cizích jazyků s denní výukou. Tyto kurzy byly ve Zlínském kraji nabízeny třemi jazykovými školami s právem státní jazykové zkoušky a 10 soukromými subjekty. Dvě školy aktivně využívaly možnost výuky některých předmětů v cizím jazyce.

Celoživotní vzdělávání Jinou formou zvyšování vzdělanostní úrovně obyvatel kraje je **další vzdělávání dospělých** na středních a vyšších odborných školách. Nejvíce se rozšiřují možnosti vzdělávání pro veřejnost, ale zvyšuje se také počet akreditovaných kurzů pro pedagogy, vzdělávání zaměstnanců (rekvalifikace, školení) i kurzy pro nezaměstnané poskytované školami ve spolupráci s úřady práce.

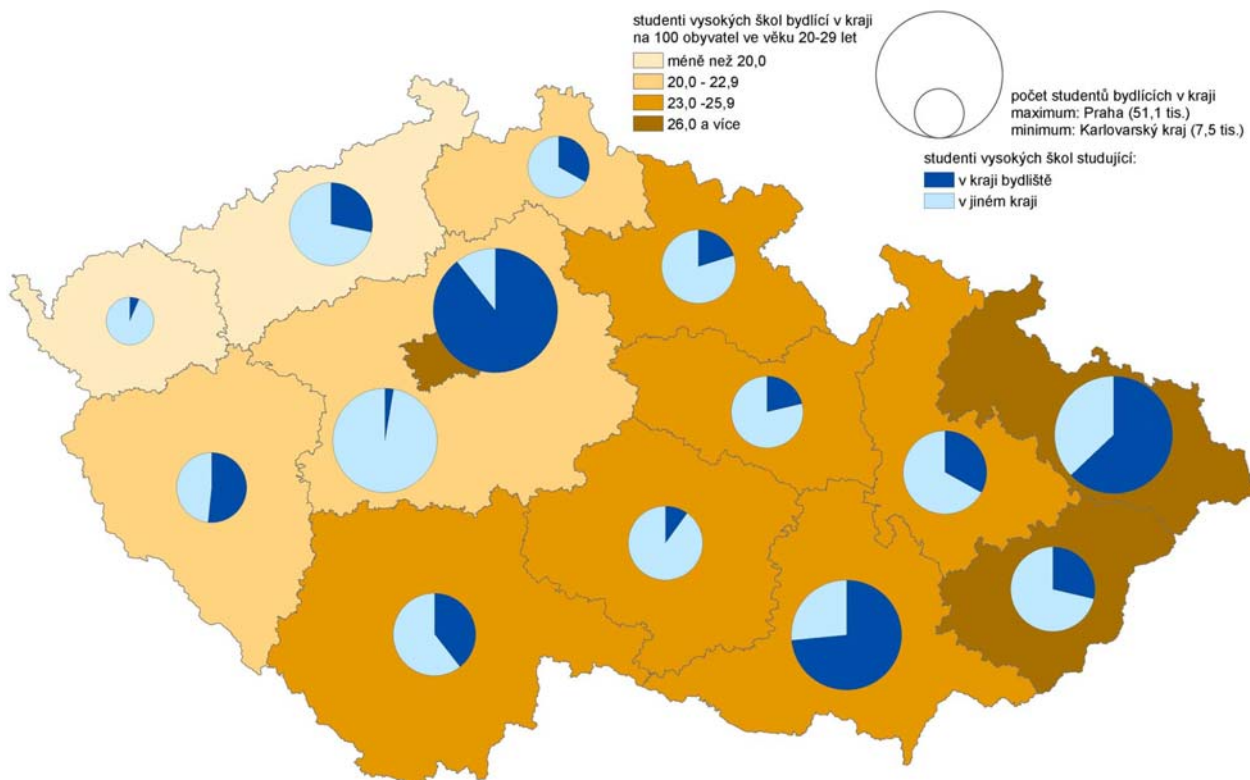
Využívání médií ICT se zvyšuje V posledním období se značně zvýšilo využívání médií informačních technologií pro osobní i profesní potřebu. Podíl uživatelů počítače v populaci vzrostl z necelých 40 % na téměř 55 % a podíl uživatelů internetu z 27 % na více než 50 %. V mezikrajském srovnání to však stačí jen na podprůměrné umístění.

Kartogram č. 6 Žáci středních škol podle krajů v roce 2009

Zdroj: Ústav pro informace ve vzdělávání

Kartogram č. 7 Studenti vysokých škol podle krajů v roce 2009

Zdroj: Ústav pro informace ve vzdělávání